

Αγαπημένα μας παιδιά, πλησιάζει η μεγάλη εθνική επέτειος της 25^{ης} Μαρτίου! Έτσι, τη βδομάδα αυτή θα θυμηθούμε τα σπουδαία εκείνα γεγονότα που οδήγησαν στην απελευθέρωση της Ελλάδας από τους Τούρκους! Στο υλικό που ακολουθεί θα διαβάσετε κείμενα, θα επισκεφθείτε ιστοσελίδες, θα δείτε ταινίες και θα ακούσετε τραγούδια, **όποτε εσείς θέλετε και μπορείτε!**

Οι δασκάλες της Ε' τάξης

ΘΕΜΑ: 25Η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821 – ΔΙΠΛΗ ΠΙΟΡΤΗ

ΟΔΗΓΙΑ: Διάβασε με προσοχή το κείμενο που ακολουθεί.

Στη συνέχεια **απάντησε ολοκληρωμένα** στο τετράδιό σου δύο τουλάχιστον από τις **εργασίες** που ακολουθούν.

Θυμήσου να βάλεις **τίτλο** και **ημερομηνία** και να γράφεις καθαρά και οργανωμένα.

Η 25^η Μαρτίου 1821

Η 25η Μαρτίου είναι η επέτειος δύο χαιρετισμών: του «Χαίρε κεχαριτωμένη Μαρία» και του «Χαίρε ω χაίρε λευτεριά». Τη μέρα αυτή, ο Αρχάγγελος Γαβριήλ αναγγέλλει στην Παρθένο Μαρία, ότι θα γεννήσει τον Υιό του Θεού. Είναι λοιπόν η μέρα του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου.

Την ίδια μέρα οι Έλληνες ξεκίνησαν την επανάσταση ενάντια στον τουρκικό ζυγό, αφού για **400 περίπου** χρόνια ζούσαν στη σκλαβιά. Η σκλαβιά ξεκίνησε το 1453, στις 29 Μαΐου όταν έγινε η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους.

Η ζωή των υπόδουλων Ελλήνων ήταν σκληρή. Οι Τούρκοι τους έβαζαν **φόρους** βαριούς, τους έκαναν φρικτά **βασανιστήρια**, τους έπαιρναν τα κτήματά τους και τους υποχρέωναν να δουλεύουν σαν σκλάβοι στα δημόσια έργα. Ακόμη, έθεταν περιορισμούς στη δημόσια εκτέλεση θρησκευτικών τελετών. Ο χειρότερος «φόρος» ήταν το **παιδομάζωμα**. Οι Τούρκοι μάζευαν μικρά Ελληνόπουλα και τα έκαναν **γενίτσαρους**, δηλαδή Τούρκους στρατιώτες που αργότερα πολεμούσαν ενάντια στους ίδιους τους συμπατριώτες τους.

Πολλοί Έλληνες δεν άντεχαν τη σκλαβιά και έβγαιναν στα βουνά για να ζήσουν ελεύθεροι. Αυτοί ονομάστηκαν **κλέφτες**. Για να αντιμετωπίσουν τους κλέφτες, οι Τούρκοι δημιούργησαν άλλες ομάδες Ελλήνων που ονομάζονταν αρματολοί. Σιγά σιγά όμως κλέφτες και αρματολοί γίνονταν φίλοι και μαζί πολεμούσαν τους Τούρκους.

Στην Οδησσό, μια μικρή πόλη της Ρωσίας που ζούσαν πολλοί Έλληνες δημιουργήθηκε μυστικά μια οργάνωση που ονομαζόταν **Φιλική Εταιρεία**. Σκοπός της ήταν να κάνει πολλούς Έλληνες να ξεσηκωθούν σε επανάσταση.

Έτσι, ένα ανοιξιάτικο πρωινό του 1821, το γραφικό μοναστήρι της Αγίας Λαύρας, γίνεται ο ιερός ναός της ανατολής του Έθνους. Ο πατριάρχης Παλαιών Πατρών Γερμανός, σήκωσε τη σημαία της Επανάστασης. Αμέσως όλοι οι Έλληνες έτρεξαν να προσκυνήσουν και να ορκιστούν: «**Ελευθερία ή Θάνατος!**».

Η φλόγα της Αγίας Λαύρας φλόγισε τις ψυχές των ατρόμητων αγωνιστών της Λευτεριάς. Και ακολουθούν οι διάφορες εξεγέρσεις και μάχες. Από πού να πρωταρχίσει κανείς. Από την Αλαμάνα, τα Δερβενάκια, το Χάνι της Γραβιάς, τη Χίο, το Μανιάκι, το Μεσολόγγι! Οι επιτυχίες ήταν πολλές και μέσα από αυτές αναδείχθηκαν μεγάλες μορφές όπως ο Κολοκοτρώνης, ο Παπαφλέσσας, ο Καραϊσκάκης, ο Αντρέας Μιαούλης, ο Αθανάσιος Διάκος, ο Κωνσταντίνος Κανάρης, η Μπουμπουλίνα, η Μαντώ Μαυρογένους και τόσοι άλλοι. Από την άλλη, η επανάσταση δοκιμάστηκε από ένα σωρό

προβλήματα όπως η έλλειψη τακτικού και οργανωμένου στρατού και η διχόνοια που υπήρχε ανάμεσα στους οπλαρχηγούς για το ποιος θα πάρει την εξουσία.

Παρά τις δυσκολίες και τις αντιπαραθέσεις, το θάρρος των Ελλήνων γράφτηκε με χρυσά γράμματα στο βιβλίο της ιστορίας. Ποιος μπορεί να ξεχάσει τον Ζάλογγο, με τον πρώτο και μοναδικό στην ιστορία χορό του Θανάτου; Και ποιος μπορεί να ξεχάσει την έξοδο του Μεσολογγίου; Το Μεσολόγγι είναι το κορύφωμα της ελληνικής αρετής. Κρύβει μέσα του και εκφράζει όλη τη δραματική ομορφιά και το απaráμιλλο κάλλος της υπέρτατης θυσίας.

Ο πόλεμος αυτός κράτησε περίπου 9 χρόνια. Δόθηκαν πολλές μάχες. Η πιο αποφασιστική μάχη έγινε στο **Ναβαρίνο**, όπου ο τούρκικος και αιγυπτιακός στόλος που πολεμούσε τους Έλληνες ηττήθηκε από τον στόλο που έστειλαν η Αγγλία, η Γαλλία και Ρωσία για να βοηθήσουν την Ελληνική Επανάσταση. Μετά τη ναυμαχία του Ναβαρίνου **ένα μέρος** του ελληνικού χώρου απελευθερώθηκε και έγινε ανεξάρτητο κράτος.

Η 25η Μαρτίου είναι η μέρα που φέρνει στη μνήμη μας την ιερή απόφαση και τα ανεπανάληπτα κατορθώματα των προγόνων μας, για την αποτίναξη της τουρκικής κυριαρχίας. Είναι η μέρα που μας υποχρεώνει να θυμηθούμε την ιστορική μας κληρονομιά, να παραδειγματιστούμε από τον μέγιστο ηρωισμό των προγόνων μας. Είναι η μέρα που μας θυμίζει την ευχάριστη αγγελία της γέννησης του Χριστού. Σε καιρούς δύσκολους, ας αποτελέσει ο ηρωισμός των αγωνιστών του 21 στήριγμα και ελπίδα μας. Κι ας ελπίσουμε ότι σύντομα θα ακούσουμε μια άλλη ευχάριστη αγγελία που όλοι περιμένουμε.

Απαντώ σε δύο τουλάχιστον από τις ερωτήσεις:

1. Πότε ξεκίνησε η Τουρκοκρατία στον ελληνικό χώρο και πόσο διήρκησε;
2. Ποια ήταν τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι Έλληνες;
3. Βρες πληροφορίες για τη ζωή ενός αγωνιστή του 1821 και ετοίμασε τη **βιογραφία** του (θυμήσου να αναφέρεις στοιχεία από τη ζωή και τη δράση του).

Χρήσιμο Λεξιλόγιο

επανάσταση, πολιορκημένοι, ελευθερία-ελευθερώνω, αρματολός, κλέφτης, παλικάρι, αγωνιστής, βασανιστήρια, παιδομάζωμα αποφυλάκιση, μόρφωση, χρήματα, στρατηγική, γενναιότητα, ποιητής,

Θέλεις περισσότερες πληροφορίες;

Αξίζει να δεις πιο πολλές λεπτομέρειες για την Ελληνική Επανάσταση, όπως παρουσιάζονται **εδώ!** **Παρατήρησε** τους πίνακες, **άκουσε** τα τραγούδια, **δες** τα σύντομα βιντεάκια.

Ας γνωρίσουμε τώρα μια ιδιαίτερη μορφή της Ελληνικής Επανάστασης, μια γυναίκα που συνέβαλε με τον δικό της τρόπο στην εξέλιξη των γεγονότων...

ΘΕΜΑ: Μαντώ Μαυρογένους (βιβλίο: «Της γλώσσας ρόδι και ροδάνι», τεύχος β', σελ. 92-94)

ΟΔΗΓΙΑ: Διάβασε προσεκτικά το κείμενο στις σελίδες 92-93. Χρησιμοποίησε λεξικό για τυχόν άγνωστες λέξεις. Στη συνέχεια απάντησε ολοκληρωμένα στο τετράδιό σου **μια** από τις εργασίες που ακολουθούν. Θυμήσου να βάλεις **τίτλο** και **ημερομηνία** και να γράφεις καθαρά και οργανωμένα.

Εργασία 1:

Γράψε σε 10 γραμμές στο τετράδιό σου τι μας λέει το κείμενο.

Στο κείμενό σου πρέπει να αναφέρεις οπωσδήποτε τα δομικά στοιχεία:

- Πότε έγιναν τα γεγονότα;
- Πού έγιναν;
- Ποια ήταν τα βασικά πρόσωπα;
- Πώς παρουσιάστηκε και τι είπε η Μαντώ;
- Τι πρότεινε στους πρόκριτους όταν πήγαν στο αρχοντικό της;
- Ποιο αξίωμα της έδωσαν για την προσφορά της;

Εργασία 2:

Διάβασε την περιγραφή της Μαντώς στο τέλος της σελίδας 92 και κάνε **μία** από τις πιο κάτω εργασίες: «Ντυμένη στα ολόλευκα η Μαντώ, κρατώντας στο ένα της χέρι μια μικρή σημαία και στο άλλο ένα μπουκέτο λουλούδια, γύρισε πρώτα κατά τους συγκεντρωμένους και τους χαιρέτησε με μια βαθιά υπόκλιση».

1. Ζωγραφίζω τη Μαντώ σε μια κόλλα λευκού χαρτιού που φυλάω στον φάκελό μου.
2. Δημιουργώ μια δική μου περιγραφή, αλλάζοντας την περιγραφή του κειμένου και προσθέτοντας δικά μου επίθετα και ουσιαστικά. (Παράδειγμα: Φορώντας ένα κατακόκκινο φόρεμα ...)

Πώς σου φάνηκε η Μαντώ; Τολμηρή και αποφασιστική για την τότε εποχή...ε;
Αν θέλεις, συμπλήρωσε και την ακροστιχίδα της στη σελίδα 94.

Όταν έχεις χρόνο, μπορείς ...

να **ΔΕΙΣ** απόσπασμα από την ταινία «Μαντώ Μαυρογένους»: [εδώ](#)

να **ΑΚΟΥΣΕΙΣ** τραγούδια:

- Έχε γεια καημένε κόσμε - [εδώ](#)
- Να 'τανε το '21 - [εδώ](#)
- Το φλάμπουρο - [εδώ](#)
- Δέκα Παλικάρια - [εδώ](#)

Ας θυμηθούμε τώρα και λίγη από τη **γραμματική** μας...

Λύσε τις ασκήσεις που ακολουθούν στο τετράδιό σου. **Αν ξέχασες κάτι, μπορείς να ανατρέξεις στα τετράδια που έχουμε σημειώσεις για τη γραμματική και τους κανόνες της.** (Θυμήσου ημερομηνία και τίτλο)

ΘΕΜΑ: ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

A. Μετάφερε τα ρήματα πίνω, σπάζω, διαβάζω, έρχομαι σε όλους τους χρόνους

B. Να συμπληρώσεις τα κενά με το επίθετο «πολύς, πολλή, πολύ» ή το επίρρημα «πολύ»:

Από την _____ βιασύνη του κάνει _____ λάθη.
Χθες ήταν _____ ζεστή μέρα. Το καλοκαίρι κάνει _____ ζέστη.
Είμαι _____ περίεργη. Χάρηκα _____ που σε είδα.
Έκανε _____ θόρυβο. Φέτος ήρθαν _____ ξένοι.
Η Ελένη είναι _____ ψηλή κοπέλα.
Το καλοκαίρι πίνουμε _____ νερό.
Ρίχνει _____ δυνατή βροχή.

Γ. Να μετατρέψεις τις φράσεις από ονοματικές σε ρηματικές και αντίστροφα:

- Ανταλλάξαμε δώρα.
- Καλλιεργούνται βιολογικά προϊόντα.
- Απαγόρευση της κυκλοφορίας.
- Αυξάνεται η τιμή του ψωμιού.
- Νίκη της εθνικής ομάδας ποδοσφαίρου.
- Φροντίζουμε και προστατεύουμε το δάσος.

Δ. Να κάνεις συντακτική ανάλυση στις προτάσεις (να βρεις το υποκείμενο, ρήμα, αντικείμενο) και να χαρακτηρίσεις τα ρήματα (μεταβατικό ή αμετάβατο)

- Η Αντωνία παίζει πιάνο.
- Το βρέφος κοιμάται στην κούνια.
- Ο πάνθηρας τρέχει γρήγορα.
- Έμαθα πως θα σχολάσουμε νωρίτερα.
- Ο Γιώργος έφυγε αμέσως.
- Το μωρό τρώει κρέμα με λαχανικά.
- Το σχολείο φρόντιζε ο Ντάμπλντορ.
- Ο γιατρός εξέτασε τα παιδιά.
- Την παράσταση έκλεψε ο Χάρι Πότερ.

Ε. Να μεταφέρεις το παρακάτω κείμενο από το παρελθόν στο παρόν:

Πήγαμε στο χιονοδρομικό κέντρο του Παρνασσού. Φωτογραφίσαμε τις χιονισμένες κορυφές και κάναμε σκι στις εύκολες πίστες με τις οδηγίες των δασκάλων. Γλιστρούσαμε για ώρες πάνω στο κάτασπρο, αφράτο χιόνι, πέφταμε κάτω, σηκωνόμασταν πάλι, γελούσαμε, παίζαμε χιονοπόλεμο και γεμίζαμε τα πνευμόνια μας με καθαρό αέρα. Περάσαμε πολύ ωραία. Το βράδυ συγκεντρωθήκαμε όλοι στη μεγάλη αίθουσα του ξενοδοχείου, καθίσαμε στη θαλπωρή του τζακιού, συζητήσαμε, τραγουδήσαμε και παίξαμε επιτραπέζια παιχνίδια.

Μπράβο!
Τα κατάφερες!